

Helsingin Seudun Suunnat 20 vuotta

Teuvo Savikko

Tutkimusjohtaja, Espoon kaupunki

Seppo Laakso

Toimitusjohtaja, Kaupunkitutkimus TA Oy

Helsingin seutu oli 1990-luvun puolivälissä käännekohdassa, kun vuosikymmenen alun dramaattinen lama oli kääntymässä nousukaudeksi. Kuva taloudellisesta ja sosiaalisesta toimintaympäristöstä oli ristiriitainen ja epäselvä vuonna 1995, kun Helsingin Seudun Suuntien toteuttamiseen johtanut prosessi käynnistettiin. Työttömyysaste oli edelleen järkyttävän korkea ja pitkäaikaistyöttömien osuus ennätystasolla. Rakentaminen oli lamassa. Kunnat velkaantuivat ja toimeentulotukimenot olivat huipputasolla. Väestö kasvoi kiihtyvästi maahanmuuton vauhdittamana. Samaan aikaan Helsingin seudun yrityssektori oli kääntynyt vahvaan kasvuun Nokia-klusterin vetämänä.

Tätä muutosta ei kuitenkaan tunnustettu, koska käytävissä ei ollut tuotannon tai yritysten liiketoiminnan alueellisia indikaattoreita ja tuoreimmat aluetalouden tilastot olivat kolmen vuoden takaa. Valtakunnalliset ennakkotiedot kyllä antoivat viitteitä viriävästä taloudellisesta kasvusta, mutta muutoksen vahvuudesta ja alueellisesta merkityksestä Helsingin seudulle ei ollut tietoa. Kaiken kaikkiaan Helsingin seudun kuntien ja seutuorganisaatioiden päätöksentekijöiden näkökulmasta tilannekuva oli utuinen. Erään johtavan virkamiehen sanoin: ”Ei oikein tiedetty pitäisikö kuntasuunnittelussa painaa jarrua vai kaasua”.

Helsingin seudun nopeat indikaattorit -projekti

Helsingin seudun kuntien johdossa samoin kuin seudun tietohuollosta vastaavien keskuudessa tiedostettiin, että Helsingin seutu tarvitsee kanavan, joka välittää nopeasti ja havainnollisesti tuoretta faktapohjaista tietoa kunnallishallinnon ja elinkeinoelämän kannalta keskeisistä ilmiöistä. Helsingin seudun tietohuollon neuvottelu-

kunta käynnisti ”Helsingin seudun nopeat indikaattorit” -projektin syksyllä 1996. Projektista vastasi Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV¹. Toimeksiantona oli suunnitella edellä mainitut tavoitteet täyttävän indikaattorijärjestelmän sisältö sekä tehdä ehdotus sen toteuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.

Keskeisten ilmiöiden ja niitä koskevien tietotarpeiden määrittelemiseksi haastateltiin kahtakymmentä asiantuntijaa, jotka edustivat pääkaupunkiseudun kuntien ja YTV:n virkamies- ja luottamushenkilöjohtoa, kuntasektorin suunnittelun ja tietohuollon virkamiehiä sekä keskeisten sektoreiden asiantuntijoita kunnallishallinnosta ja yksityiseltä sektorilta. Haastattelut vahvistivat käsitystä siitä, että nopealla aikataululla tuotettavalle, keskeisiä Helsingin seudun ilmiöitä kuvaaville ennakoiville indikaattoreille on ehdottomasti tarvetta.

Haastatteluissa pohdittiin syvällisesti yhteiskunnallisen tiedon luonnetta sekä tietoon ja analyysiin perustuva päätöksentekoa. Toisaalta saatiin konkreettisia ohjeita ja ehdotuksia indikaattoreista, tietolähteistä ja tietojen esitystavasta. Haastattelujen yhteenvetomuistiosta (Seppo Laakso 4.1.1996) on poimittavissa mm. seuraavia näkemyksiä:

- Objektiivisuus on tärkeä tavoite – aluepolitiikka tai alueen markkinointi eivät saa ohjata indikaattoreiden valintaa.
- Indikaattoreiden valinta on arvovalinta: niiden pitää tukea kansalaisyhteiskunnan, kestävän kehityksen ja yhteisvastuullisuuden edistämistä päätöksenteossa.
- Tuotava esiin myös heikkoja signaaleja, esim. turvallisuudesta, turvattomuudesta, asumisesta, työstä ja kulutuksesta.
- Toteutuneen kehityksen kuvaus ja ennusteet on pidettävä erillään.
- Kannattaa olla realistinen – riskinä kaiken tiedon toiveiden tynnyri.
- Toteutukseen kannattaa hakea EU-rahaa.

¹Teuvo Savikko (YTV) toimi Helsingin seudun nopeat indikaattorit -projektiryhmän vetäjänä ja Seppo Laakso (Kaupunkitutkimus Seppo Laakso tmi) konsulttina ja projektiryhmän sihteerinä.

Valokiilassa

Nopeista indikaattoreista Helsingin Seudun Suuntiin

Helsingin seudun nopeat indikaattorit -järjestelmän määrittely- ja suunnitteluvaiheen tulokset julkaistiin syyskuussa 1996 (Pääkaupunkiseudun julkaisusarja B 1996:6). Raporttiin kirjatun määrittelyn mukaan:

- ”Helsingin seudun nopeat indikaattorit ovat kehityksen suunnan osoittimia. ... ne osoittavat selkeästi ja havainnollisesti, mihin suuntaan kehitys on menossa ja minkälaisia käännteitä on tapahtunut...”
- ”...indikaattorit ovat objektiivisia ja edistävät viisasta päätöksentekoa, jolla pyritään taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävään kehitykseen.”

Helsingin seudun nopeat indikaattorit oli jaoteltu 9 ilmiöalueeseen, joista oli täsmennetty 47 seurattavaa ilmiötä. Niitä kuvaamaan oli määritelty 90 indikaattoria. Kaikkia ehdotettuja indikaattoreita ei kuitenkaan otettu käyttöön tietolähteiden ongelmien tai resurssien rajallisuuden vuoksi, esimerkiksi:

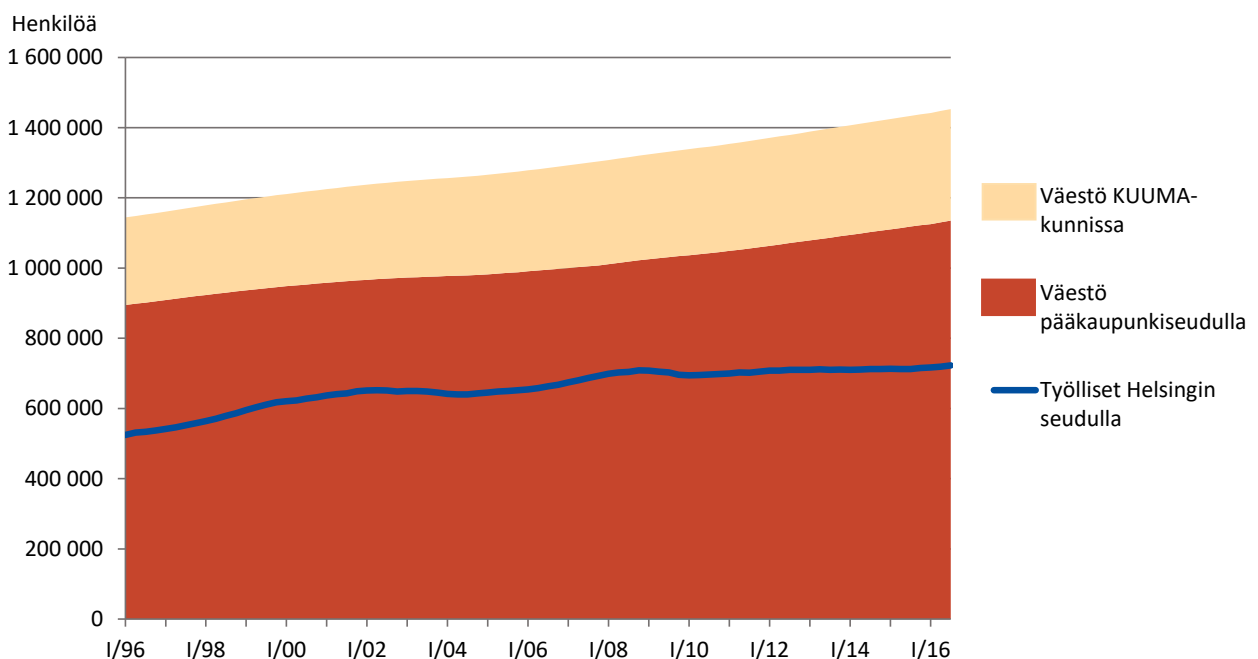
- Asuntojen tarjonta: tyhjien asuntojen osuus
- Asuinalueiden eriytyminen: kalleimman ja halvimmän alueen välinen asuntojen hintasuhde
- Kommunikaatio: puheluiden määrä
- Päästöt: Vantaanjoen fosfori- ja typpikuormitus mereen
- Köyhyys: Ruoka-avun saajat
- Pahoinvointi: poliisin kotihälytykset.

Ensimmäinen Helsingin Seudun Suunnat julkaistiin toukokuussa 1996. Nopeat indikaattorit -suunnitelmassa ehdotettu ilmiöalueiden jako toimii edelleen sen pohjana, ja sisältö koostuu pääasiassa suunnitelmassa esitetyistä indikaattoreista, joita on myöhemmin täydennetty ja kehitetty. Suunnitelmassa esitetyt yritys sektorin liiketoimintaa kuvaavat toimialakohtaiset indikaattorit julkaistaan neljännesvuosittain Helsingin seudun toimialakatsauksessa, jonka julkaiseminen aloitettiin vuonna 1999.

Helsingin seudun kehitys 1996 - 2016

Kuva Helsingin seudun kehityksestä 20 vuoden aikana on mielenkiintoinen. Vuonna 1996 Suomi oli päässyt nousuun pitkään jatkuneesta lamasta. Esko Ahon joh-

Kuvio 1. Väkiluku ja työllisten määrä Helsingin seudulla 1996-III/2016

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja väestötilastot

tama hallitus oli vaihtunut Paavo Lipposen sateenkaarihallitukseen. Talous alkoi pyöriä hyvin mm. viestintä-tekniologian kasvun ja elpyvän Venäjän kaupan ansiosta. Voimakkaan laman seurauksena valtion velkataakka oli kuitenkin kasvanut 50 prosenttiin BKT:sta.

Taantuma oli myös jättänyt raskaita sosiaalisia ja taloudellisia haavoja. Osalla asunovelallisia velkataakka oli ylitsepääsemätön ja asuntoja jouduttiin pakkomyymään. Myös työttömyys oli korkealla tasolla ja pitkäaikaistyöttömyys alkoi näkyä yhteiskunnassa. Paavo Lipponen alkoi ajaa Suomen vahvaa EU-politiikkaa, ja maa liittyikin EU:hun ja otti käyttöön myös euron. Euroopan unioni eli vahvaa aikaa ja uusia jäsenmaita liittyi mukaan. Suomi alkoi ajaa pohjoisen ulottuvuuden tärkeyttä EU:n politiikassa.

Helsingin seudun kasvu alkoi myös nopeutua. Vuonna 1995 Pääkaupunkiseudun asukasmäärä oli 891 000 ja kehyskuntien asukasmäärä oli noin 240 000. Vieraskielisiä Helsingin seudulla oli tuolloin noin 34 000. Kaksikymmentä vuotta myöhemmin, vuonna 2016 Pääkaupunkiseudun asukasmäärä oli 1 133 000 asukasta eli kasvua oli 20 vuodessa lähes neljännesmiljoona. Kehyskunnissa kasvu oli vastaavana aikana noin 80 000 asukasta ja asukasmäärä on tällä hetkellä noin 320 000 asukasta. Vieraskielisiä on tällä hetkellä seudulla noin 175 000 eli vieraskielisten määrä on viisinkertaistunut 20 vuodessa. Uusimpien ennusteiden mukaan kasvu näyttää myös jatkuvan vahvana seuraavat 20 vuotta.

Kahdenkymmenen vuoden aikana Suomen taloudellinen ja sosiaalinen tilanne ei paljoa parantanut. Paavo Lipposen kahdeksan vuoden hallitusvastuuseen sisältyi paljon taloudellista ja sosiaalista nousua ja kansalaisten hyvinvointi parani. Vuonna 2008 alkoi kuitenkin pitkäaikainen taantuma, josta Suomessa vasta nyt on näkyvissä nousun merkkejä. Kansainvälinen tilanne on ollut jo pitkään rauhaton ja herkkä. Pakolaiskriisi koettelee EU-maita ja Britannian ero unionista tulee tapahtumaan. Unioni ui syvällä.

Myös Suomi vajosi syvälle. Julkisen velan osuus on tällä hetkellä 65 prosenttia BKT:stä eikä velanottoa pystytä vielääkään taittamaan. Työttömyys ja erityisesti pitkä-

aikaistyöttömyys ovat korkealla tasolla ja ne rasittavat omalla tavallaan julkista taloutta puhumattakaan työttömyyden sosiaalisista ja henkisistä vaikutuksista. Maan alueellinen rakenne on eriytynyt ja suuri osa kunnista on menettänyt elinvoimaansa, kärsii muuttotappiota ja niiden ikärakenne on hyvin vinoutunut vanhempiin ikäryhmiin.

Väestö kasvaa suurissa kaupungeissa ja niiden kehyskunnissa. Tällä hetkellä noin 60 kuntaa ovat elinvoimaisia ja kasvattavat väestöään ja työpaikkoja. Nämä alueet sijaitsevat pääasiassa Etelä- ja Länsi-Suomessa. Helsingin seutu on vahvan kasvun aluetta. Myös kehityskäytävä Tampereelle ja siitä edelleen Oulun suuntaan kuin myös länsi- ja lounaisrannikko toimivat talouden vetureina. Näillä alueilla tuotanto on kasvussa ja myös asunto- ja liikenne- ja rakentaminen on vilkasta. Suomi polarisoituu vahvasti menestyviin ja menettäviin alueisiin. Tämä kehitys on osa suurta globaalia rakennemuutosta, jonka suuntaa on hyvin vaikea muuttaa. Kansallisesti on ehkä ajateltava, että koko maata ei pystytä jatkossa pitämään asuttuna.

Vieläkö Helsingin Seudun Suuntia tarvitaan?

Vuoden 2016 lopulla Helsingin seutu näyttää olevan jälleen käännekohtassa – pitkäaikainen taantuma on jättänyt jälkensä yhteiskuntaan, mutta väestö kasvaa ja talous on elpymässä. Seudun kasvun ennakoidaan jatkuvan: väestö voi kasvaa jopa 400 000 asukkaalla ja työpaikat 200 000:lla seuraavan 20 vuoden aikana.

Kestävän ja tasapainoisen kasvun hallitseminen asettaa suuria haasteita maankäytön, asumisen, liikenteen, ympäristön, palveluiden ja yritystoiminnan suunnittelulle. Se edellyttää luotettavaan tietoon ja monipuoliseen tutkimukseen perustuvaa johtamista. Tämä on entistäkin tärkeämpää nykyisenä aikana, jolloin tiedon ja tutkimusten merkitystä vähätellään ja kyseenalaistetaan monilla tahoilla. Helsingin Seudun Suunnat tarjoaa kaikille avoimen jatkuvasti ylläpidettävän tietovaraston ja julkaisun, joka piirtää havainnollisesti ajankohtaisen tilannekuvan Helsingin seudun taloudellisesta ja sosiaalisesta toimintaympäristöstä. Sisällön ja julkaisun pitää kehittyä ajassa, mutta sen perussisältö on edelleen ajankohtainen. Helsingin Seudun Suuntia tarvitaan edelleen.

Paikallisen ja globaalin datan käyttö parantaa tehokkuutta - Rotterdamin Smart City Planner

Nico Tillie

Vice President, World Council on City Data

Roland van der Heijden

Rotterdamın kaupunki

Vain kymmenisen vuotta sitten Rotterdamin edellinen kaupunginjohtaja oli huolissaan siitä, että Rotterdam jää hännille väärillä luokituslistoilla. Huolet ovat ohi, sillä Academy of Urbanism valitsi Rotterdamin vuoden 2015 eurooppalaiseksi kaupungiksi.

Useiden kaupunkien tavoitteena on olla menestyviä ja ympäristöystävällisiä asuinalueita. Ne haluavat tarjota asukkailleen korkeaa elämänlaatua. On kuitenkin tärkeää kysyä, miten nämä tavoitteet voidaan toteuttaa ja miten niissä voidaan pysyä itsestään. Kaupunkien onkin seuraavaksi ryhdyttävä hyödyntämään kaupungin tieto- ja paikkatietojärjestelmiä (GIS), jotta ne voivat luoda luotettavaa sidosryhmätietoa ja laatia kaupungille tehokkaita suunnitteluprosesseja.

Kaupunkiseutujen, kaupunkien ja kaupunginosien on vertailutyökalujen avulla selvitettävä, mitä on erityisesti parannettava. Tämä voidaan tehdä useilla tavoilla: sekä olemalla suoraan yhteydessä paikallisiin asukkaisiin että hyödyntämällä jo olemassa olevia (ja keräämällä uusia), tiettyjä aiheita koskevia tietoja.

Aivan kuin oppilaan, joka huolestuu keskinkertaisesta arvosanasta, kaupungin tulisi huolestua omasta suoriutumisestaan ja siitä, miten sijoittuu kansainvälisissä vertailuissa. Pystyäkseen hyödyntämään vertailukriteereitä ja parantamaan Rotterdamin kaupungin toimintatapoja tutkijaryhmä vertaili saatavilla olevia luokitteluja ja kriteereitä. Vaikka kriteerit olivat hyödyllisiä joissain tapauksissa, tiedoista puuttui olennaisia palasia, kuten

- kaupungin tuloksia koskeva palaute
- standardoidut, kolmannen osapuolen todentamat tiedot
- indikaattoreiden kehitys, sillä luokitelluista kaupungeista ei saatu palautetta
- vertailuindikaattorit
- joustavuus-/sopeutumiskyky
- johtaminen
- paikallisten (uusiutuvien) mahdollisuuksien käyttäminen
- epäsuorat vaikutukset muualla tapahtuneesta kulutuksesta eli jalanjälkianalyysi.

Kansainvälisten kriteerien käyttäminen Rotterdamissa

Vuonna 2010 Rotterdam liittyi Toronton yliopistossa perustettuun GCIF (Global City Indicators Facility) -verkkoon, joka on keskittynyt toiminnassaan joihinkin edellä mainittuihin aiheisiin. GCIF-indikaattorit kehitettiin edelleen ensimmäiseksi kaupunki-indikaattorien ISO-standardiksi (ISO 37120), joka otettiin käyttöön World Council on City Datan (WCCD) kanssa. WCCD-työryhmä koekäytti ISO 37120 -standardia 20 perustajakaupungissa. Vuoden 2014 marraskuun puoleenväliin mennessä ensimmäiset kaupungit saivat ISO 37120 -sertifikaatin ja 100 kaupunkia jäi vielä odottamaan sitä.

ISO 37120 -standardissa eli yhteisöjen kestävä kehitys – kaupunkien palveluja ja elämänlaatua kuvaavien indikaattoreiden standardissa, on standardoituja määritelmiä ja menetelmiä, jotta kaupungeja voi vertailla ja ne voivat oppia maailman muilta kaupungeilta. Tämän voi tehdä WCCD:n avoimessa dataportaalissa¹, joka tuli laajempaan käyttöön vuoden 2015 alkupuolella. Rotterdamin kaupunki on saanut mielenkiintoisia oivalluksia näistä kansainvälisistä vertailuista. Se voi nyt esimerkiksi vertailla itseään muihin samankokoisiin kaupunkiin vaikkapa ilmanlaadun ja pyörätiekilometrien suhteen.

Rotterdamista on saatavilla vieläkin yksityiskohtaisempaa, kaupunginosia koskevaa tietoa. Näitä tietoja voidaan käyttää esimerkiksi seuraaviin tarkoituksiin:

¹ www.dataforcities.org

Valokiilassa

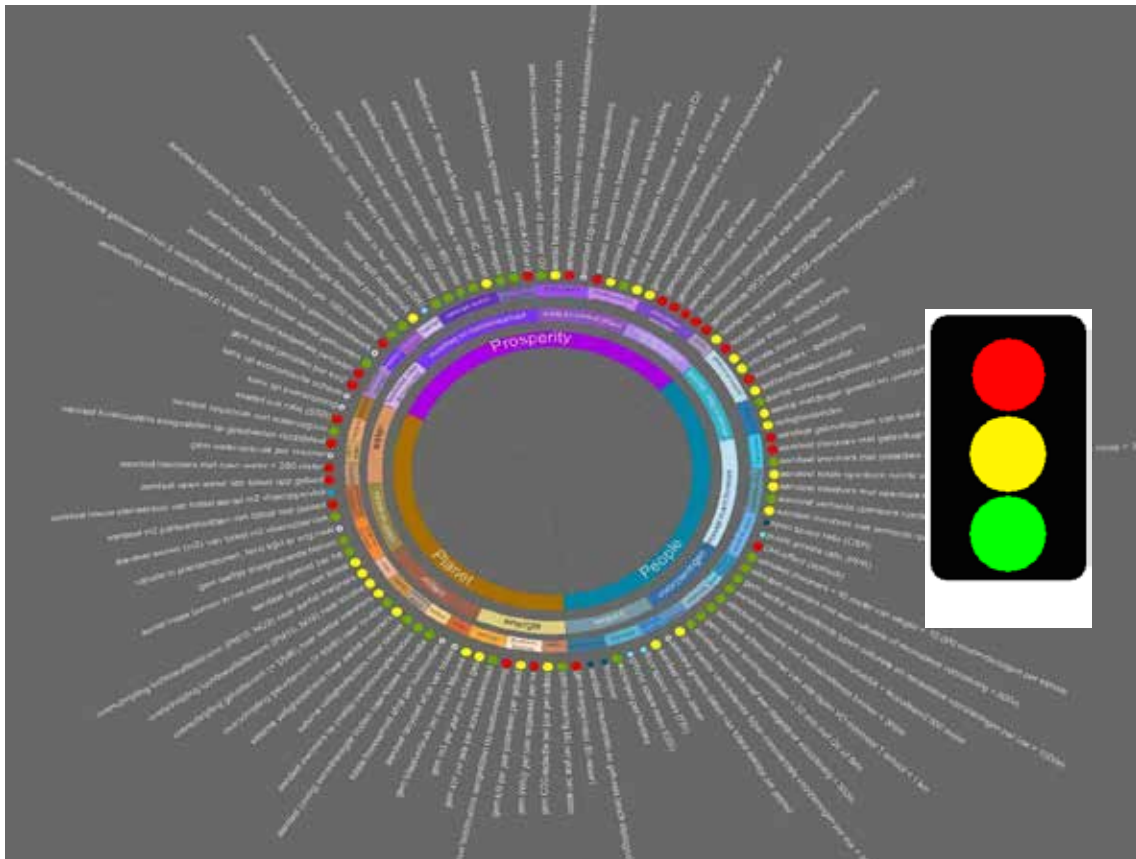
- Voidaan luoda kaupunginosaindeksejä, kuten turvallisuusindeksi, terveysindeksi ja sosiaalinen indeksi.
- Kehittäjät voivat saada BREEAM-, LEED- tai muun sertifiikaatin.
- Luokitteluorganisaatioiden on helpompi käyttää sopivaa, kaupunkia koskevaa dataa.
- Hackathon-tapahtumissa voidaan luoda sovelluksia ja ohjelmistoja.
- Asukkailta voidaan saada suoraa palautetta tietyistä aiheista käyttämällä tulevia datasovelluksia.
- Tietoja voidaan käyttää myös omissa menetelmissä. Käyttämällä tietoja voidaan kehittää näyttöön perustuva menetelmä. Edistymistä on helpompi seurata ja määrittää, missä laajuudessa menetelmän tavoitteet on saavutettu.

Älykästä kaupunkisuunnittelua

On tärkeää kerätä tietoa, jota voidaan vertailla kansainvälisesti. Usein kansainvälisissä vertailuissa pitää vertailla ”100 000:ta henkeä kohden” tai ”per capita” (henkeä kohden). Rotterdamissa tiedot tallennetaan mahdollisimman alhaiselle tasolle, ja ne sisältävät maantieteellisiä viitteitä. Me laskemme, analysoimme ja visualisoimme näitä tietoja paikkatiedon avulla, jotta kaupunki voi esittää tietoja erilaisilla koontitasoilla. Voidaan myös näyttää, mitä kaupungissa tapahtuu ja tarkkaan missä kyseiset asiat tapahtuvat. On helpompi lukea yhtä karttaa kuin useita Excel-taulukkoja.

Kun aiheiden ja indikaattoreiden määrä kasvaa, on mahdollonta laittaa satoja karttoja esille ja keskustella niistä järkevästi sidosryhmien kanssa. Ongelman ratkaisemiseksi rakennettiin käyttöliittymä, joka toimii alueprofiilina (Kuva 1).

Kuva 1. Rotterdamin Feyenoordin kaupunginosan profiili. Jokaisen indikaattorin taustalla on skaalautuvat kartat.

Valokiilassa

Käyttöliittymä käyttää saatavilla olevia kaupungin tietoja esimerkiksi sosiaalisesta indeksistä, sademäärästä, energiasta, liikenteestä ja ilmanlaadusta. Se koostuu valitun alueen 17 aiheen (ISO 37120 -standardin mukaisten) 100 indikaattorin lähtötasotutkimuksesta. Käyttöliittymä näyttää keskeiset aiheet kaaviona (katso kuva 1) sekä sen, missä ne tapahtuvat, digitaalisilla kartoilla.

Liikennevalovärit näyttävät, kuinka aiheet ja indikaattorit vertautuvat kaupungin keskimääriin arvoihin tai valittuun kynnyksarvoon. Valitut alueet voidaan skaalata rakennuksittain tai ne voivat sisältää useita kaupunginosia, kortteleita tai koko kaupungin, joka koostuu kaiken kaikkiaan 90 kaupunginosasta. Tämä skalaarinen lähestymistapa on ratkaisevan tärkeä, sillä se yhdistää kaupunkistandardit (ISO-standardit) hankkeisiin ja toimintoihin.

Nopeaa toimintaa

Automaattisen järjestelmän ansiosta alueen profiili voidaan laatia puolesta tunnissa, ja sen jokainen indikaattori näyttää kolmea väriä. Alueen profiili toimii alueen lähtökohtana tai mittarina ja tarjoaa objektiivista tietoa alueesta. Liikennevalovärien avulla voidaan keskittyä alueen tuleviin haasteisiin.

Rotterdam on järjestänyt monialaisen foorumin kiinnostuneille kansalaisille ja muille sidosryhmille, esimerkiksi paikallisille asukkaille ja sijoittajille. Kaikille annetaan selkeät valtuudet muotoilla tulevaisuuden tavoitteet paikkatietojen avulla. Toiminta on siis hyvin sidosryhmälähtöistä. Teoreettisesti on mahdollista, että kahdessa kaupunginosassa on samanlaiset haasteet, mutta eri alueilla toimivat eri sidosryhmät: Jotkut saattavat haluta ratkaista sadevesiongelmat ja toiset haluavat keskittyä energiatehokkuuteen.

Hanketuloksia voi verrata myöhemmin lähtökohtiin, jotta nähdään, onko parannusta tapahtunut. Koko prosessin päätöksenteko perustuu tietoon.

Vuonna 2013 Rotterdamissa tätä prosessia käytettiin yli 30 kertaa valmistelevana vaiheena ennen erilaisia toimintasuunnitelmia vesistrategioista terveellisten ja lapsiystävällisten kaupunginosien edistämiseen.

Tietojen saatavuus

Rotterdamin kaupunki käsittelee suuria tietomääriä. Tietojen säilyttämiseksi ja pitämiseksi ne koko kaupungin osalta tarkkoina ja täydellisinä on tärkeää, että meillä on hyödyllinen työkalu, joka perustuu mahdollisimman paljon omiin tietoihimme. Kun kaupunki voi vapaasti valita käyttämänsä indikaattorit ja niiden käyttötavan, tällä työkalulla voi parhaiten valvoa kustannuksia.

Kolme esimerkkiä:

1. Alueen "punaisia tuloksia" olivat sadeveden käsittely ja virkistys- ja julkisten tilojen puute.

Molemmat ongelmat voidaan ehkä ratkaista perustamalla vesipuutarhoja.

2. Alueen "punaisia tuloksia" olivat matalat tulot ja suuri energiankulutus.

Mahdollisia ratkaisuja ovat älykkäiden mittareiden ja eristyksen asentaminen ja kestävä kehityksen ratkaisujen tukeminen. Karttojen avulla voimme tarkastella aihealueita yksityiskohtaisemmin. Voimme käyttää kaupungin energia-atlasta, josta näkee uusiutuvien energiarvarojen käyttömahdollisuudet ja joka yhdistää nämä esimerkiksi omistajuuskarttoihin ja tulotasotietoihin.

3. Alueen "punaisia tuloksia" oli pyöräteiden kilometrimäärä 100 000:ta asukasta kohti. Esimerkki 3 on peräisin kansainvälisestä ISO 37120 -vertailusta.

Mitä tämä tarkoittaa? Voimmeko vielä parantaa? Kun yhdistämme paikallisia tietoja, jotka koskevat ylipainoisuutta, yhteyksiä toisiin kaupunginosiin, kulttuurista taustaa ja tulotasoja, voimme tukea kaupunginosia, jotka eivät pärjää hyvin näiden indikaattoreiden osalta, ja auttaa niitä uusilla, toisiinsa vaikuttavilla ohjelmilla. Strategiat voisivat koskea muun muassa ruoka- ja ravitsemushankkeita, uusien pyöräteiden rakentamista ja käytännön hankkeita esimerkiksi ihmisten opettamista pyöräilemään.

Valokiilassa

Kansainväliset ja paikalliset tiedot integroiduissa kaupunkihankkeissa

Vuonna 2012 Rotterdamin kansainvälisessä arkkitehtuuribiennaalissa tehtiin tutkimus mahdollisuudesta lisätä keskustan väestötiheyttä. Jotkut paikallispoliitikot ja päättäjät hämmästyivät, kuinka tärkeitä viher- ja julkiset alueet olivat Vancouverin kaupungin elämänlaadulle. Kansainväliset vertailut osoittivat, että Vancouverin väestötiheys oli lähes kolme kertaa Rotterdamia suurempi. Vancouverin asiantuntijat kutsuttiin vierailuille, ja pian kaupunki ryhtyi toteuttamaan seitsemää omaa väestötiheyttä nostavaa strategiaansa esimerkiksi tee-se-itse-talojen, siltarakennusten ja kelluvien talojen rakentamisesta. Tämän jälkeen toteutettiin seitsemän viheraluestrategiaa, jotka käsittelivät klassisia kohteita, kuten viherbulevardeja, mutta myös kaupunkimaanviljelystä ja viherseiniä.

Oletettiin, että väestötiheyden ja viheralueiden lisääminen tekisivät yhdessä Rotterdamista paremman kaupungin. Alankomaiden soveltavan tieteellisen tutkimuksen järjestö (TNO) tutki suunnitelmia ja kehitystä hyödyntä-

mällä useita elämänlaadun indikaattoreita. Lähes kaikki indikaattorit osoittivat tilanteen parantuneen. Rotterdamista tuli lapsi-, jalankulkija- ja pyöräystävällisempi sekä energiatehokkaampi kaupunki. Paikallinen liiketoiminta alkoi kukoistaa ja eliniänodote nousi keskimäärin kaksi vuotta. Tutkimuksen tulos osoitti, että koko kaupungin elämänlaadussa oli tapahtunut todellisia parannuksia.

Jäljelle jäi silti kysymys: Miten nämä merkittävät muutokset vertautuvat muihin kaupunkeihin? Oliko kaupunki yhä keskitasoa? Koska Rotterdam kuuluu World Council on City Data -verkostoon, sen hanketulokset voitiin esittää kansainvälisessä kontekstissa. Samalla pystyttiin myös tarkastelemaan hanketta paikallisella tasolla. Vancouverin esimerkin tapaan Rotterdam voi nyt muualla toteutettujen parhaiden käytäntöjen avulla yrittää ratkaista uusia, paikallisia ongelmia. Nyt myös maailman muut kaupungit voivat tulla Rotterdamiin oppimaan, miten selvittää omista ongelmistaan. ISO 37120 -standardin avulla saadaan tehokkaampaa kaupunkijohtamista ja kaupungit oppimaan sekä maailmanlaajuisesti että paikallisesti.

Kuva 2. Sidosryhmäprosessin siirtymävaiheen hallinta ja tietoon perustuva päätöksenteko

